

РОЗВИТОК АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ З ВІДХОДІВ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Т. О. Чайка, к. е. н.,
Полтавська державна аграрна академія

До першочергових і нагальних проблем сьогодення належить забезпечення раціонального енергоспоживання з мінімальним негативним впливом на навколишнє природне середовище, обачливим використанням енергетичних ресурсів, залученням альтернативних джерел енергії за розумного та достатнього задоволення технологічних і побутових потреб громадян у всіх видах і формах енергії.

В той же час, сільські території мають достатній потенціал для використання альтернативних джерел енергії (біопаливо, вітроенергетика, геліоенергетика тощо) в зв'язку з їх більшою доступністю та незначністю інфраструктурних об'єктів, які підлягають переходу на такі джерела енергії. Однак, недолік, в першу чергу, фінансових ресурсів та досвіду впровадження інноваційних технологій, створюють перешкоди до їх розробки, впровадження та ефективного функціонування на території України.

На нашу думку, сьогодні стійкий і тривалий розвиток сільських територій в Україні та їх ефективне функціонування повинні ґрунтуватися на таких пріоритетних напрямках, як: екологічність, енергозбереження, альтернативна енергетика та соціо-економічність. Саме тому, для розвитку сільських територій доцільно запроваджувати технології з використання біомаси – Найбільш доступного джерела енергії. Це забезпечить не лише їх екологічну, соціальну та економічну незалежність, а й стійкий та тривалий розвиток на засадах раціонального ресурсовикористання.

Попит на практичне застосування біомаси як місцевого виду палива малим та середнім бізнесом починає поступово зростати, тоді як на рівні сільських територій ще потрібна певна інформаційно-просвітницька діяльність.

До альтернативних видів енергії, що можуть вироблятися у сільському господарстві, слід віднести: біогаз, біодизель, етанол, метанол, генераторний газ, солому, брикети (табл. 1).

Таблиця 1

Основні види альтернативних джерел енергії, що можуть вироблятися у сільському господарстві

Вид енергії	Первинне джерело отримання енергії	Напрямок використання	Необхідні умови
Біогаз	Гній тваринного походження	Обігрів приміщень, приготування їжі	Тваринні ферми та птахофабрики
Біодизель	Рослинна олія	Дизельні двигуни внутрішнього згорання	Збільшення посівів олійних культур
Етанол	Зерно кукурудзи, деревина	Двигуни внутрішнього згорання	Розвиток кукурудзи, вирощування деревини
Метанол	Деревина	Двигуни внутрішнього згорання	Вирощування деревини
Генераторний газ	Деревина, вугілля	Обігрів приміщень, приготування їжі	Деревина, вугілля
Солома, брикети	Деревина, солома, рослинні рештки	Обігрів приміщень, приготування їжі	Деревина, брикети, солома

Джерело: [1]

Якщо ж сільське господарство ведеться за принципами органічного виробництва, то забезпечується підвищення енергоефективності та рентабельності сільськогосподарського виробництва, відновленню ґрунтів, покращенню навколишнього середовища тощо.

Ключовими завданнями для України сьогодні є скорочення споживання природного газу, стимулювання енергозбереження та енергоефективності, диверсифікації енергопостачання, а також вирішення важливих екологічних і соціальних проблем. Енергетична безпека держави значною мірою залежить від її ступеня диверсифікації енергоносіїв.

Проте, на шляху до розвитку енергоефективності та енергозбереження окремих селищ, вирощування органічної сільськогосподарської продукції в Україні є багато перешкод, таких як: відсутність юридичних знань з використання змін в існуючих законопроектах щодо біоенергетики й органічного сільського господарства, нестача досвіду, недостатній доступ до інформації, інфраструктури, відсутність ефективних механізмів залучення коштів на умовах публічно–приватного партнерства в біоенергетику регіонів. Подолання цих перешкод потребує певних дій та рамкових механізмів.

Таким чином, на сьогодні нагальною потребою для майбутнього розвитку сільських територій України є чисте, безпечне, економічно–ефективне та безперебійне постачання енергоресурсів і, в першу чергу, електроенергії та тепла з використанням біомаси. Недоліки в енергетичних мережах можуть вкрай негативно вплинути на економічний розвиток регіону. Від стану електромережі залежить не лише задоволення енергетичних потреб у регіоні, але й можливості для економічного зростання, для якого, перш за все, потрібна енергія. Саме тому, будь–яке підвищення ефективності передачі, розподілу та споживання електроенергії дозволить регіону певною мірою компенсувати її потребу в чистому імпорті природних видів палива. Існує також зростаюча чутливість України до того, що країни повинні зробити свій внесок у скорочення викидів парникових газів з метою боротьби зі зміною клімату.